

Aansprakelijkheidsbeperkingen niet snel van tafel

In contracten met architecten en constructeurs komen regelmatig vergaande aansprakelijkheidsbeperkingen voor. De DNR beperkt hun aansprakelijkheid bijvoorbeeld tot de hoogte van het honorarium. Een regel die op verzoek van opdrachtgevers overigens vaak wordt vervangen door een maximum van 1 of 2,5 miljoen Euro.

Fouten van adviseurs in het bouwproces kunnen echter verstrekkende gevolgen hebben en tot hoge schade leiden. De wanverhouding tussen deze schade en het aansprakelijkheidsmaximum maakt dat dan nogal eens een beroep wordt gedaan op doorbreking van de overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking.

Patio Sevilla

In de praktijk slaagt een dergelijk betoog tussen professionele partijen zelden. Uitgangspunt is namelijk gebondenheid aan de overeenkomst. Het enkele feit dat een fout wordt gemaakt is geen reden om een aansprakelijkheidsbeperking opzij te schuiven. Ook niet als de fout ernstig is of tot hoge schade leidt. De aansprakelijkheidsbeperking is juist voor die situatie van belang voor de constructeur die de fout heeft gemaakt.

Slechts in uitzonderlijke situaties is de aansprakelijkheidsbeperking wel terzijde gesteld, zoals in de nasleep van de ingestorte balkons in Maastricht. In de aansprakelijkheidskwestie jegens de hoofdconstructeur is zijn aansprakelijkheidsbeperking terzijde geschoven. Daartoe is geoordeeld dat de constructeur niet alleen was tekort geschoten in zijn controlerende taak als hoofdconstructeur. Hij had ook diverse ontwerpfouten gemaakt. Bovendien had de fout in de controlerende taak zeer ernstige, dodelijke gevolgen.

In de combinatie van factoren was de rechtvaardiging gelegen voor de doorbreking van de aansprakelijkheidsbeperking. Ook in de schaarse overige jurisprudentie waarin tot doorbreking is geoordeeld, is altijd meer aan de hand dan een enkele fout, zoals het negeren van waarschuwingssignalen en 'veronachtzaming van voor een constructeur noodzakelijk verantwoordelijkheidsbesef', aldus arbiters in een uitspraak uit 2000.

Onderwijs Cultuur Centrum

Recent heeft ook de Haagse rechtbank een uitspraak gedaan in een aansprakelijkheidskwestie, waarin een beroep werd gedaan op doorbreking van een aansprakelijkheidsbeperking (ECLI:NL:RBDHA:2021:4354). De rechtbank heeft in die uitspraak herhaald dat slechts in uitzonderlijke, aansprekende gevallen tot doorbreking kan worden gekomen. Alle relevante omstandigheden moeten in die beoordeling worden betrokken, zoals de zwaarte van de schuld, een eventuele wanverhouding tussen de beperking van de aansprakelijkheid en de schade, de aanwezigheid van een verzekering en de vraag hoe bewust partijen zich van de aansprakelijkheidsbeperking zijn geweest.

De rechtbank vervolgt met de overweging dat opzet of bewuste roekeloosheid in zijn algemeenheid voldoende is om te komen tot doorbreking van de aansprakelijkheidsbeperking. Dat is ook zo als een fout tot ernstige schade kan leiden, de adviseur zich daar ook van bewust is en getwijfeld wordt aan

de juistheid van zijn prestatie, maar hij tóch zonder nadere verificatie doorgaat met zijn werkzaamheden en nalaat om eenvoudige maatregelen te nemen om de schade te voorkomen.

In dit geval heeft de hoofdaannemer een groot aantal verwijten geuit aan het adres van zijn constructeur, waarbij volgens de opdrachtgever sprake was van bewuste roekeloosheid. Onder andere zouden fouten zijn gemaakt in de stabiliteits- en gewichtsberekening, zou de ontworpen fundering niet maakbaar zijn en leiden tot een opdrijvende kelder en zou de constructeur ten onrechte niet zijn ingegaan op de invloed van de nieuwe fundering op de bestaande constructie. De rechtbank loopt deze verwijten stuk voor stuk langs. Geen van de verwijten leidt echter tot de conclusie dat bewust roekeloos is gehandeld. Ook anderszins ziet de rechtbank geen aanleiding de overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking terzijde te schuiven.

Wat rest is de vaststelling of de constructeur aansprakelijk is tot het overeengekomen aansprakelijkheidsmaximum. Aan die beoordeling is de rechtbank nog niet toegekomen, vanuit de gedachte dat partijen hier wellicht onderling wel uit kunnen komen als de claim van de opdrachtgever hoe dan ook tot dit bedrag beperkt blijft.

Deze uitspraak onderstreept de relevantie van de aansprakelijkheidsbeperkingen in adviseurscontracten en het feit dat deze – eenmaal overeengekomen – niet eenvoudig weer van tafel gaan.

André Ubink

Construct Advocaten